

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2023

David Berkovec

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

Každodenní život policisty ve službě v době covidové
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **David Berkovec**
Osobní číslo: **H20059**
Studijní program: **B0314A250013 Sociální a kulturní antropologie**
Téma práce: **Každodenní život policisty ve službě v době covidové**
Zadávací katedra: **Katedra sociální a kulturní antropologie**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce se bude zabývat každodenním životem policisty ve službě v České republice v průběhu trvání pandemie COVID-19. Zaměří se na zmapování běžné pracovní náplně policisty a organizaci času v průběhu pandemie ve srovnání s obdobím před jejím vypuknutím. Poukáže na specifika tohoto zaměstnání a také na jeho vlivy na vztahy v rodině a v dalším mimopracovním společenském životě policistů.

Výzkum bude založen na kvalitativní metodologii, a to za použití polostrukturovaných, nestrukturovaných rozhovorů, nezúčastněné pozorování a biografické metody. Součástí bakalářské práce bude audiovizuální výstup v podobě filmu.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **elektronická**

Seznam doporučené literatury:

Behr, R. 2003. Žitý svět policie: Etnografický přístup k profesní identitě policistů. Praha: Virtuální institut. Candigliota, Z., K. Foukalová, J. Kopal 2010. Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích. Brno: Liga lidských práv. Vegrichová, B. 2013. Extremismus a společnost. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Hrinko, M. 2020. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Kupka, P. 2017. Násilí, podvody a každodennost: jak zkoumat organizovaný zločin?. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. Novotná, E. 2010. Sociologie sociálních skupin. Praha: Grada. Sak, P. 2018. Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva. Praha: Nakladatelství Petrklíč. Zoubek, V., P. Bílek 2001. Lidská práva a policie: v kontextu právního státu. Praha: Policejní akademie České republiky.

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.**
Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2023**

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2022

Prohlašuji:

Práci s názvem Každodenní život policisty ve službě v době covidové jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne

David Berkovec

Poděkování

V první řadě děkuji vedoucímu bakalářské práce PhDr. Lívii Šavelkové, Ph.D. za odborný dohled, trpělivost a ochotu, kterou mi věnovala v průběhu zpracování bakalářské práce. Děkuji i Mgr. Milanu Durňakovi, Ph.D. za jeho cenné rady ve vizuální části mé bakalářské práce. Dále děkuji také všem mým informantům, kteří mi byli ochotni poskytnout informace a provést se mnou rozhovory, které vedly ke vzniku této bakalářské práce.

Anotace

Tématem práce je každodenní život policisty ve službě v České republice v průběhu trvání pandemie COVID-19. Zaměřuji se na zmapování běžné pracovní náplně policisty a organizaci času v průběhu pandemie ve srovnání s obdobím před jejím vypuknutím. Poukazuji na specifika tohoto zaměstnání a také na jeho vlivy na vztahy v rodině a v dalším mimopracovním společenském životě policistů.

Výzkum bude založen na kvalitativní metodologii, a to za použití polostrukturovaných, nestrukturovaných rozhovorů, nezúčastněného pozorování a biografické metody. Součástí bakalářské práce bude audiovizuální výstup v podobě filmu.

Klíčová slova

Policie České republiky, covid, restrikce, každodennost, vztahy

Title

Everyday Life of Police on Duty in the Time of Covid

Annotation

The topic of the thesis is the daily life of police officers on duty in the Czech Republic during the duration of the Covid-19 pandemic. I focus on mapping the normal workload of police officers and the organization of time during the pandemic compared to the period before its outbreak. I am pointing on relationships in the family and in other non-work social life of police officers.

The research will be based on qualitative methodology, using semi-structured, unstructured interviews, non-participant observation and biographical methods. Part of the bachelor thesis will be an audiovisual output in the form of a film.

Key words

Police of the Czech Republic, covid, restriction, everyday life, relationships

1 Obsah

Úvod	1
1 Metodologie výzkumu.....	2
1.1 Cíl výzkumu	2
1.2 Kvalitativní výzkum.....	2
1.3 Metody sběru dat.....	3
1.4 Rozhovory	4
1.4.1 Polostrukturovaný rozhovor	4
1.4.2 Nestrukturovaný rozhovor	5
1.4.3 Narativní rozhovor	5
1.5 Informanti	5
1.6 Etika výzkumu	7
1.7 Sebereflexe.....	7
1.8 Audiovizuální část	7
2 Vznik pandemie.....	9
2.1 Role policie při vypuknutí pandemie.....	10
2.2 Práce na hranicích	11
2.2.1 Harmonogram směny policistů na hranicích	11
2.3 Výpomoc v nemocnicích	13
2.4 Motivace vstupu k PČR.....	15
2.5 Celodenní služba policisty	16
2.6 Změna protiprávního chování způsobené pandemií	18
3 Dopady covidu na policisty ve společenském životě	20
3.1 Vztahy.....	20
3.2 Psychická náročnost.....	21
3.2.1 Nepředvídatelné situace	22
Závěr.....	23
Literatura.....	26

Úvod

V úvodní části mé práce bych rád zmínil, proč jsem si téma každodenní život policisty ve službě v České republice v průběhu trvání pandemie COVID-19 vybral. Už od útlého věku jsem měl blízko k bezpečnostním sborům České republiky, a to hlavně díky prostředí, ve kterém jsem vyrůstal. Rodina mě už od malička vedla k účastem na různých policejních a vojenských akcích pro širokou veřejnost. Měl jsem příležitost podívat se na to, co zahrnuje práce různých bezpečnostních složek. Naše rodina má za sebou dlouhou historii působení u těchto sborů, počínaje nejstarší generací, která sloužila u vězeňské služby, až po tu novodobou, která působí u Armády České republiky. Sám jsem studoval na školách s tímto zaměřením, a proto jsem poznal mnoho lidí pracujících v těchto profesích. Skutečnost, jakým způsobem se jim změnil společenský a pracovní život v průběhu trvání pandemie COVID-19, mě inspirovala k sepsání této bakalářské práce.

V prosinci roku 2019 začala celosvětová krize v podobě pandemie COVID-19, která zasáhla většinu populace napříč všemi kontinenty. Největší změnou v běžném životě byla různá omezení, která jsme mohli zaznamenat v podobě mnoha vyhlášek a zákazů. Tato skutečnost změnila každodenní život mnoha jedinců a začali se objevovat lidé, kteří nedodržovali daná nařízení. Restrikce měly velký vliv na psychický stav člověka a následně na změnu nálady ve společnosti. V důsledku covidových událostí mnoho lidí vyjádřilo svůj nesouhlas slovně nebo tím, že nedodržovali opatření proti pandemii. Tato nová událost byla velkou výzvou pro příslušníky policie, Armády České republiky a celní správy, kteří pomáhali na hranicích, okresech a v nemocnicích. V této bakalářské práci se však zaměřuji zejména na příslušníky Policie České republiky, kteří byli vystaveni největšímu sociálnímu tlaku v podobě nedodržování protiepidemických opatření ze strany veřejnosti. Dále čelili fyzickému tlaku v podobě vyčerpání při výkonu služby. Na ty, kteří spolu se zdravotníky projeví obdivuhodné nasazení a vytrvalost při udržování českého zdravotnictví při životě.

1 Metodologie výzkumu

Bakalářská práce se skládá ze dvou částí, a to z textové a z audiovizuální. Jedna část se skládá z audiovizuálního výstupu v podobě dokumentu. Druhá část bakalářské práce je v textové podobě, která se věnuje výzkumným otázkám. Tyto otázky se týkají partnerských vztahů a změn odehrávajících se v rodinném prostředí, v době covidové, a změny každodenní rutiny povolání policisty v pracovním a mimopracovním životě.

V této kapitole se zaměřím na představení všech jednotlivých částí metodologie, které jsem používal při svém terénním výzkumu. V jednotlivých kapitolách se dozvíte, jaké metody jsem zvolil ke sběru dat a jak s nimi pracuji. Další kapitola poukáže na vzniklou problematiku při tvorbě rozhovorů a krátce představím jednotlivé informanty, kteří si přáli zůstat anonymitě.

1.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zaměřit se na práci policistů ve službách České republiky během trvání pandemie COVID-19. Dále jsem se snažil poukázat na náročnost služby v době covidové a popsat, jak se policisté a další složky integrovaného záchranného systému vypořádaly s novými výzvami a pomoci v nemocnicích a na hranicích. Dále akcentuji vliv covidové pandemie na vztahy v rodině a v dalším mimopracovním společenském životě policistů.

Výzkumné otázky:

Na začátku výzkumu jsem si stanovil tři výzkumné otázky, na které odpovídám v závěru práce.

Jak se změnila každodenní rutina povolání policisty v době covidové?

Změnily se rodinné a partnerské vztahy policistů v době covidové?

Došlo k úbytku přátel kvůli vykonávání služby policisty v době covidové?

1.2 Kvalitativní výzkum

Hendl ve svém díle tvrdí, že kvalitativní výzkum se provádí „pomocí delšího a intenzivního kontaktu s terénem nebo situací jedince či skupiny jedinců“ (Hendl 2005: 51). Dalším důvodem pro výběr tohoto typu výzkumu byla reference Novotné, která kvalitativní

výzkum popisuje takto: „Kvalitativní výzkum se snaží porozumět jednání aktérů i sociálním strukturám. Studuje, co lidé dělají, jak o tom hovoří, jak tomu rozumějí, jak to prožívají“ (Novotná 2019: 286). Z uvedených důvodů jsem si pro svoji práci zvolil právě tento typ výzkumu, neboť nejvíce vystihuje můj záměr soustředit se pouze na vybraný okruh informantů a jejich emickou zkušenost v rámci tématu. Pro porozumění informantům je klíčové pochopit, jakým způsobem se vyjadřují a jak interpretují slova a výrazy, které používají (Kupka 2017:71). Při výzkumu jsem se zaměřil hlavně na každodenní činnost informantů a na jejich vztahy v rodině. V poslední části se také zabývám dalšími společenskými aktivitami policistů mimo pracovní dobu.

1.3 Metody sběru dat

Sběr dat a jejich analýza v kvalitativním výzkumu, podle slov Hendla „probíhají v delším časovém intervalu a tato analýza dat a sběr probíhají současně“ (Hendl 2005: 50). Sběr dat probíhal od dubna roku 2022 do února roku 2023. Výzkum jsem prováděl po celé České republice. Data jsem průběžně analyzoval. Díky tomu jsem kontinuálně získával novou perspektivu nad daným tématem a mohl jsem danou problematiku prozkoumat hlouběji. „Zúčastněné pozorování je technika konstrukce dat, v jejímž rámci se výzkumník aktivně účastní dění v situacích, jež pozoruje, s cílem zachytit emickou (aktérskou) perspektivu a porozumět jednání aktérů v přirozeném prostředí“ (Novotná 2019:388). Další metodou, kterou jsem si zvolil, je zúčastněné pozorování, díky kterému jsem se snažil zachytit přesnou emickou perspektivu. Ta mi pomohla si vytvořit větší důvěru u informátorů, a tím získat věrohodnější informace. Příkladem zúčastněného pozorování bylo zapojení se do různých volnočasových aktivit informátorů. Další využitou metodou je nezúčastněné pozorování, kde jsem naopak do dějů a aktivit přímo nevstupoval a byl jsem pouze v roli pozorovatele. Tato metoda se mi velice osvědčila, jelikož informanti nebyli mou přítomností přímo ovlivněni, a získal jsem tak reálný pohled na skutečnost. Tuhle metodu jsem využil hlavně při sledování informantů při výkonu služby, díky čemuž jsem získal přehled o každodenní činnosti policisty ve službě a zjistil specifika tohoto zaměstnání.

Přestože je můj výzkum založen primárně na kvalitativní metodologii, chtěl jsem použít i určitá kvantitativní metody. Zajímaly mě především přesnější evidence a statistiky Policie ČR. K nim jsem se bohužel nedostal, a to zejména kvůli následujícímu znění zákona: „V zák. ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, v úplném znění č. 17/1994 Sb. a ve znění zákonů č. 82/1995 Sb.

a č. 152/1995 Sb., se stanoví, že policie vede evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů. Poskytovat informace z těchto evidencí lze jen státním orgánům a organizacím uvedeným v § 45a zákona“ (Zoubek 2001:53).

1.4 Rozhovory

Rozhovory představovaly jeden z mých stěžejních způsobů získávání informací. Vedl jsem polostrukturované, nestrukturované a narativní rozhovory. Soukup tvrdí, že „výzkumník by se neměl chovat jako tazatel, protože jeho partner v rozhovoru by se mohl snadno začít chovat jako respondent, formalizovat a zkracovat svoje odpovědi“ (Soukup 2014: 100). Z tohoto důvodu jsem kromě polostrukturovaného rozhovoru použil i rozhovor nestrukturovaný a hlavně narativní. Každý z těchto typů rozhovorů je velice důležitý a propojením všech druhů lze získat co nejvíce dat od informantů. Každé metodě se budu v jednotlivých podkapitolách věnovat podrobněji.

„Smyslem interview není přimět partnera v rozhovoru k tomu, aby nám během jediného setkání zprostředkoval ucelené informace, již budou křišťálově průzračné“ (Soukup 2014: 100). Z uvedených důvodů jsem se s informanty setkal vícekrát, a to ještě s minimálně měsíčním odstupem. Hlavním důvodem časových odstupů byl fakt, že informanti se nachází po celé České republice a nebylo v mých časových možnostech účastníky výzkumu navštěvovat častěji. Tento fakt, který se ze začátku zdál spíše jako nevýhoda, mi přinesla věrohodnější informace. Tento zdánlivý problém jsem však vyřešil formou opakovaných a časosběrných rozhovorů, které mně i informátorům umožnily nad tématem přemýšlet a vracet se k předchozím výpovědím a probírat je detailněji. Současně měli informátoři čas na doplňování informací a sdělovali mi i aktuální stav.

1.4.1 Polostrukturovaný rozhovor

Tento rozhovor má částečně předem připravenou strukturu, kde výzkumník připraví tematické okruhy nebo otázky pro informanta. Úspěch tohoto rozhovoru závisí na tazateli, který musí získat pozornost a důvěru informanta. Proto je důležité naslouchat a správně se ptát a reagovat na nově rozvíjející se témata (Novotná 2019:322-324). Tento typ rozhovoru jsem

použil jako poslední z určitých důvodů. Ze začátku jsem využil nestrukturované a narativní rozhovory, díky kterým jsem získal základní povědomí o daném tematickém okruhu. Poté jsem použil polostrukturovaný rozhovor, který mi sloužil hlavně k vytvoření otázek na nově vytvářející se témata.

1.4.2 Nestrukturovaný rozhovor

Výzkumník nemá předem připravené otázky. Tento typ rozhovoru se nejvíce podobá běžnému rozhovoru. Oproti polostrukturovanému rozhovoru je tento typ mnohem pružnější, neboť umožňuje okamžitě reagovat na nové a nečekané informace (Novotná 2019:328-329). Díky tomu, že rozhovor nebyl předem domluven a byl veden v duchu klasické konverzace, informanti se mnou komunikovali velice otevřeně a bezstarostně. Tento typ rozhovoru jsem hlavně využíval při debatách týkajících se vztahů v rodině a v dalším mimopracovním společenském životě policistů v průběhu trvání pandemie covidu-19.

1.4.3 Narativní rozhovor

„Narativní rozhovor je takový typ rozhovoru, který spočívá ve vyprávění narátora s minimálním vstupováním tazatele do toho vyprávění. Rolí tazatele je vhodně začít rozhovor a pak především naslouchat, povzbuzovat narátora a celkově vytvářet takové prostředí rozhovoru, v němž se bude vyprávěč cítit dobře“ (Novotná 2019: 388). Z uvedených důvodů jsem dělal tento typ rozhovorů, výhradně v domácím prostředí informantů. Hlavním důvodem byla časová náročnost této metody, rozhovory na specifické téma trvaly až hodinu. Druhým a zásadnějším důvodem byl fakt, že témata byla často citlivějších povah a moje priorita v roli výzkumníka byla vybrat místo, kde se bude cítit informant dobře. Rozhovory se odehrávaly v duchu traumatizujících zážitků policistů ve službě v České republice v průběhu trvání pandemie COVID-19.

1.5 Informanti

Výzkum je zaměřen hlavně na zaměstnance Policie České republiky, a proto jsou v mém seznamu informantů v největším zastoupení. Policie v průběhu pandemie spolupracovala i

s dalšími státními složkami, jako je integrovaný záchranný systém IZS, který se skládá z Hasičského záchranného sboru, jednotky dobrovolných hasičů, zdravotnické záchranné služby a Policie ČR. Na pomoci se podílela i Armáda České republiky, která nastupuje v určitých situacích, kdy výše uvedené složky jsou natolik vytížené, že nezvládají uchopení své pracovní role. Jelikož na boji proti pandemii se podílely všechny zmíněné složky státu, které byly v úzké spolupráci, rozhodl jsem se mezi své informanty zařadit i členy hasičského záchranného systému, příslušníky Armády České republiky a celní správu. Díky informantům ze všech státních složek jsem si mohl udělat reálný obraz o fungování každodenního života policisty v době covidové. Celkově se výzkumu zúčastnilo dvanáct informantů, z nichž pět slouží u Policie České republiky, dva jsou příslušníky Armády České republiky, dva příslušníky hasičského záchranného sboru, jeden člen celní správy a dva zaměstnanci ve zdravotnictví. Na přání informantů jsou všichni anonymizováni a byla jim přiřazena fiktivní jména.

Žaneta — pracuje u Policie České republiky dvanáctým rokem, 32 let.

Martin — pracuje u Policie České republiky sedmým rokem, 29 let.

David — pracuje u Policie České republiky čtvrtým rokem, 28 let.

Jindřich — pracuje u Policie České republiky pátým rokem, 23 let.

Boris — pracuje u Policie České republiky osmnáctým rokem, 41 let.

Karel — pracuje u Armády České republiky čtvrtým rokem, 24 let.

Honza — pracuje u Armády České republiky čtvrtým rokem, 24 let.

Petr — pracuje u hasičského záchranného sboru třetím rokem, 23 let.

Pavel — pracuje u hasičského záchranného sboru dvanáctým rokem, 35 let.

Martina — pracuje ve zdravotnictví třetím rokem, 25 let.

Denisa — pracuje u celní správy čtvrtým rokem 24 let.

Jakub — pracuje u celní správy osmým rokem, 30 let.

1.6 Etika výzkumu

Informanti, kteří se mnou hovořili, byli na začátku každého rozhovoru požádáni o podepsání informovaného souhlasu. Tento souhlas uváděl, že informace, které mi poskytnou, budou použity pouze pro účely mé bakalářské práce a že audiovizuální záznamy výzkumu budou veřejně přístupné. Informanti souhlasili se všemi uvedenými informacemi svým podpisem.

1.7 Sebereflexe

„Čím déle badatel v terénu pobývá, tím více obvykle aktéři ztrácejí ze zřetele jeho pozici výzkumníka. To samozřejmě vyžaduje velice důsledný etický přístup, neboť takto do terénu vnořený výzkumník musí obzvláště citlivě pracovat s tím, které informace může nebo nemůže použít ve své výzkumné zprávě“ (Novotná 2019:388). Největší výzvou pro mě bylo správné naložení s informacemi a jejich vyhodnocením, neboť se jedná o citlivé údaje. Jelikož jsem s mnoha informátory v přátelském vztahu, musel jsem se zvláště soustředit na zachování určitého odstupu a dodržovat svou roli jako výzkumník.

„Zamezit nebezpečí využití nebo dokonce zneužití těch, které studujeme a nepoškodit a nezranit ty, které zkoumáme, a to nejen při samotném výzkumu, ale ani po jeho skončení, když publikujeme výsledky“ (Vaňková 2010:4). Tento bod je pro mě osobně nejdůležitější, jelikož mnoho respondentů znám osobně a jsem si vědom, že informace, které jsem získal, jsou mnohdy citlivé a neměly by se dostat na veřejnost. Společně jsme se domluvili, jaké materiály a informace mohou být použity.

1.8 Audiovizuální část

Výsledkem audiovizuální části je dvacet dva minut trvající film s názvem Vidět věci jinak, který se vztahuje k tématu bakalářské práce. Natáčení probíhalo od ledna 2022 do února 2023.

Původním plánem bylo zaznamenat policisty při výkonu jejich služby v době covidové. To však nebylo možné provést, jelikož mi bylo zamítnuto pořizovat audiovizuálního záznamu z míst, kde se informanti v průběhu celého dne služby pohybovali. V České republice platí

zákon č. 110/2019 Sb. o ochraně osobních údajů, který mimo jiné reguluje právo na ochranu soukromí a ochranu osobních údajů (mver.cz 2023). Tento zákon byl jednou z překážek, který mi původní plán překazil. Z toho důvodu jsem musel najít alternativu, která reflektuje život policejního páru v každodenním životě v průběhu trvání pandemie COVID-19.

Film se orientuje po vizuální stránce více na volnočasové aktivity a snaží se kontrastovat náročnost práce v období trvání pandemie COVID-19. V úvodu je poměrně dramaticky výrazný vstup, který poukazuje na první psychicky náročnou zkušenost policisty ve službě. Film je koncipován takovým způsobem, že se na závěr setkáváme s absurditou a malicherností situací, které lidé vytýkali policistům. Film staví tyto situace do protikladu se snahou poukázat na iracionalitu jednání lidí. Mému dokumentárnímu filmu nejvíce odpovídá observační modus, kdy pozoruji aktéry v jejich každodenních činnostech a realizuji s nimi rozhovory. „Díváme se na život tak, jak se žije, sociální herci se zabývají sebou navzájem, aniž by si všímali filmařů. Podobně jako ve fikci odhalují jednotlivé scény určité rysy charakteru a osobnosti“ (Nichols 2010: 189). Hlavními aktéry jsou manželé, kteří pracují u Policie České republiky. Film jsem nechal autorizovat od účinkujících.

Film se odehrává v domácím prostředí a ukazuje každodenní život policistů v mimopracovní době v průběhu pandemie. Do filmu jsem zakomponoval vyprávění hlavních aktérů. Témata se týkala náročnosti služby u policejních složek v době covidové. Dále pak popsání změn v náplni práce policistů, v jejich osobnostních rovinách s cílem propojit filmovou část s psanou částí. Zároveň bych také chtěl, aby separátně vyjadřovala vlastní význam a emoce pro diváka. Soukup tvrdí, že „prostředky textuální a vizuální antropologie se v rámci terénního výzkumu a publikace výsledků běžně kombinují“ (Soukup 2010: 22). Tematické rozhovory se vedou nejen v domácím prostředí, ale i při volnočasových aktivitách informantů. „Prostředky vizuální antropologie umožňují zcela jiný typ narace, než který nabízí tradiční textuální antropologie“ (Soukup 2010: 22). Film znázorňuje život policisty v mimopracovní době a zároveň umožňuje divákovi, aby si udělal představu o náročnosti služby v době covidové.

2 Vznik pandemie

V České republice se pandemie objevila v březnu roku 2020, kdy zde byly zaznamenány první případy. První tři případy byly hlášeny 1. března 2020 a byly spojeny s osobou, která přicestovala z Itálie. Po potvrzení těchto případů zavedla česká vláda řadu opatření ke kontrole šíření viru. Patřilo k nim uzavření škol, zákaz veřejných shromáždění a zavedení povinné karantény pro osoby přijíždějící z vysoce rizikových zemí. Navzdory těmto opatřením počet případů v České republice nadále rostl a v říjnu 2020 měla země jednu z nejvyšších měr nakažení v Evropě. Vláda reagovala zavedením řady přísnějších opatření, včetně celostátní výluky, uzavření nepotřebných obchodů, služeb a zákazu všech veřejných shromáždění. V prosinci 2020 byla v zemi zahájena očkovací kampaň, přičemž prioritu měli zdravotničtí pracovníci, starší lidé a další zranitelné skupiny. K 17. březnu 2023 bylo v České republice podáno přibližně 10 milionů dávek vakcíny a vláda nadále vyzývala občany, aby se nechali očkovat. V České republice se vyskytla epidemie COVID-19, která se projevila v několika vlnách.

V první vlně, která začala v březnu 2020, byla zavedena řada pandemických opatření, jako uzavření podniků, distanční výuka, nošení roušek. Tato vlna trvala do června 2020, kdy se počet nakažených začal snižovat a opatření byla postupně uvolňována. Druhá vlna epidemie se objevila na začátku září 2020 a na začátku nebyla tak závažná. Avšak koncem září se situace zhoršila a školy byly opět uzavřeny (zpravy.aktualne.cz 2022).

Druhá vlna skončila na konci prosince v roce 2020 a třetí vlna začala v lednu 2021. Situace v nemocnicích na COVID odděleních byla nejzávažnější od ledna 2021 do března 2021, kdy některé okresy byly uzavřeny a překročení hranic bylo omezené. V lednu 2021 začalo očkování zdravotnického a nezdravotnického personálu a později byly očkované i nejstarší věkové skupiny obyvatel. V říjnu 2021 přišla další vlna, ale pandemická opatření byla mírnější než v předchozím roce. Lidé, kteří byli očkovaní, mohli navštěvovat kavárny, kina, bary, divadla, sportovní areály. Díky velkému počtu naočkovaných lidí se pandemie v dubnu 2022 zpomalila. V současné době, kdy je bakalářská práce psaná (v roce 2023), se situace zklidnila. Pandemie už není hlavním tématem ve společnosti a zařadila se do kategorie běžné chřipky (Karel Helman 2020).

2.1 Role policie při vypuknutí pandemie

Během pandemie COVID-19 byli policisté považováni za nezbytnou součást státního aparátu v boji proti pandemii. Od samého počátku pandemie policisté neustále sloužili v ulicích a pomáhali udržovat veřejnou bezpečnost. Nicméně pandemie přinesla mnoho nových výzev, kterým museli policisté čelit. Jednou z největších výzev, kterou pandemie přinesla, bylo zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví policistů. S ohledem na rychlý přenos viru COVID-19 museli policisté dodržovat přísná hygienická opatření, včetně nošení osobních ochranných prostředků a udržování rozestupů pro ochranu sebe samých. Museli se také přizpůsobit novým protokolům a pokynům, které se průběžně měnily v reakci na rozvoj pandemie. Další výzvou bylo prosazování nových nařízení a omezení, která byla vydávána v důsledku pandemie, jako byly uzavírky, zákazy vycházení a povinnost nošení ochranných masek. Tato nová pravidla a nařízení se ne vždy setkávala s nadšením veřejnosti a policisté se museli naučit jednat s lidmi, kteří byli frustrováni těmito změnami a mohli se proti nim bouřit. Z tohoto důvodu se museli zaměřit na profesionální vystupování a nenechat se vyprovokovat. „Dodržování pravidel zdvořilosti patří mezi povinnosti policisty, jedná se zejména o zdvořilost při výkonu služby, která má význam pro utvoření veřejného mínění“ (Hrinko 2020:63). Hlavní výzvou byla adaptace na změnu v každodennosti náplně policisty v průběhu trvání pandemie (mvcr.cz 2023).

Další výzvou bylo udržet výkonnost policie při narůstajícím počtu případů COVID-19. Když se vir začal šířit, mnoho policistů onemocnělo nebo muselo být v karanténě, což znamenalo, že se snižovala početnost policistů na ulicích. To mělo za následek nárůst pracovního zatížení pro zbylé policisty, kteří museli zvládat větší počet případů a zároveň se starat o své zdraví. Pro zvládnutí této výzvy byla zavedena opatření v podobě nasazení dalších sil integrovaného záchranného systému. Kromě toho museli policisté během pandemie čelit rostoucímu počtu dalších kriminálních aktivit, které souvisely s pandemií. Například docházelo k podvodům s ochrannými pomůckami, podvodům s testováním na COVID-19 a podvodům s očkováním. Všechny tyto výzvy a změny ve způsobu práce policie v České republice během pandemie COVID-19 byly zásadní pro zajištění veřejné bezpečnosti a boj proti šíření viru (Policie.cz 2022).

Největší změna nastala 26.2.2021, kdy česká vláda vyhlásila lockdown, což je soubor opatření, která byla zavedena v rámci boje proti šíření pandemie COVID-19. Mezi hlavní změny patřilo uzavření škol, obchodů s výjimkou potravinářských a lékárenských zařízení,

restaurací a služeb, které nejsou nezbytné pro zajištění základních potřeb obyvatelstva. Lidé byli vyzváni, aby zůstali doma a omezili své sociální kontakty na minimum s výjimkou nezbytných cest za prací, potravinami nebo zdravotní péčí. Tato opatření byla postupně uvolňována a opětovně zaváděna v závislosti na aktuální epidemiologické situaci v zemi (seznam zprávy 2022).

2.2 Práce na hranicích

V reakci na rychlé šíření pandemie COVID-19 se od 16. března 2020 až do 24. května 2021 uzavřely státní hranice (Vláda 2020). Během tohoto období bylo cestování mezi zeměmi omezeno a provoz na hraničních přechodech byl pod kontrolou policie a dalších bezpečnostních složek státu. Uzavření hranic mělo za cíl snížit riziko šíření nemoci mezi lidmi a zabránit nákaze mezi zeměmi. V průběhu pandemie COVID-19 se změnila náplň práce a s ní i každodenní pracovní rutina. Z důvodu uzavření hranic se kompletně změnila směnnost policistů. Policisté byli posíláni na hranice společně s vojáky a celní správou. Hlavní náplní práce byla společná kontrola potřebných dokladů ke vstupu na území České republiky a kontrola nákladu vozidel.

2.2.1 Harmonogram směny policistů na hranicích

V této podkapitole popisují typický pracovní den policistů nasazených na hranicích v době trvání pandemie. Text obsahuje rozhovory nejen s policisty, ale i vojáky a příslušníky celní správy, kteří vypomáhali policistům na hranicích. Kontroly na hranicích v České republice byly zavedeny v březnu 2020. V průběhu roku 2021 se kontroly na hranicích už neprováděly a cestování mezi zeměmi Evropské unie bylo opět bez omezení (vláda.cz 2022).

V České republice máme mnoho hraničních přechodů, ale já jsem si vybral přechod s Německem v Rozvadově, kde sloužili mí informanti. Největší citelný rozdíl nastal v navýšení pracovní doby policistů, a to z obvyklých dvanácti hodin na šestnáct hodin. Směna začínala v pět hodin ráno na policejní stanici, kde se přebraly zbraně a policisté se převlékli do uniforem. V šest hodin ráno se vyjíždělo autobusem na hraniční přechod Rozvadov z Plzně, kde pracují informanti. V sedm hodin ráno proběhlo rozdělení práce a rozebrání krizových situací. Policisté se rozdělili na svá stanoviště, která se nacházela na vjezdu a výjezdu z České republiky. Na třetím a zároveň posledním stanovišti byli policisté, kteří seděli v autě jako pohotovost. Na

hranici se pracovalo dvanáct hodin, až do sedmé hodiny večerní. Následně byli policisté přepraveni autobusem zpět na policejní služebnu a v devět hodin večer končila směna. Následně mému informantovi zabrala doprava domů zhruba půl hodiny. Doma byla hodina času na hygienu a přípravu na další den a o půl čtvrté budík, aby se informant dostavil včas na ranní směnu v pět hodin ráno. „*Byly to moje nejtěžší týdny v životě, jelikož jsem spala sotva 5 hodin denně. Jsem ráda, že už to mám za sebou*“ (Žaneta 18.10. 2022). Směny se dělily na čtyři denní, čtyři noční a poté čtyři dny volna.

Často se nelegálně vyvážely zdravotnické potřeby do zahraničí. Z tohoto důvodu se na hranicích zastavovaly zejména kamiony ke zkontrolování nákladového prostoru. „*Mnoho ukrajinských řidičů s sebou vozilo manželky. Ty ale nemohly být puštěny do České republiky bez platných víz, a tudíž musely počkat na hranicích, kde čekaly až 8 hodin, než řidič vyložil náklad a vrátil se zpět*“ (Jakub 6.12. 2022).

Zázemí bylo v těsné blízkosti hraničního přechodu v podobě velkých stanů či budov. Hlídky byly složené z policistů, celní správy a vojáků. Každý měl svoji funkci. Například kontrolu zavazadlového prostoru mohli vykonávat pouze celníci, policisté kontrolovali doklady a vojáci pomáhali policistům při kontrolách. Většinou se pracovalo po dobu dvou hodin a následovaly čtyři hodiny odpočinku, při kterém se držela pohotovost. Při této pauze byla možnost využít vojenská lehátka k odpočinku. Ty ale nebyly samozřejmostí na všech hraničních přechodech a příslušníci mnohdy spali pouze na zemi. Člověk si mohl dělat během pauzy, co se mu zachtělo. Příslušníci si krátili dlouhé chvíle zejména sledováním filmů, čtením či studováním, jelikož mnoho policistů studuje vysokou školu dálkově. Velká výhoda, dle slov informantů, je propojenost v rámci spolupráce a společného nasazení na hranicích mezi armádou, policií a celní správou. Díky tomu došlo k provázanosti a pochopení fungování jednotlivých složek. Zjištění znatelně rozdílného finančního ohodnocení mezi složkami vedlo k občasnému podání výpovědi a přechodu ke konkurenci. Docházelo k přechodům policistů k armádě z důvodu lepšího platového ohodnocení. Stravovací zabezpečení během směn na hraničních přechodech bylo velice mizerné. Jídlo se dováželo v podobě oběda pouze na denní směnu. Možnost zajištění stravy na zbytek dne byla v režii samotného jednotlivce.

Na hranice se z důvodu nedostatku policistů posílali i policisté ze základní odborné přípravy. Tito policisté byli nezkušení a jejich první praxe v terénu byla právě práce na hranicích. Mnoho z nich nemělo ani hotový zbrojní průkaz, a proto nemohli držet zbraň. Jeden z informantů na to vzpomíná takto: „*Přišel kluk ze základní odborné přípravy a neměl u sebe*

ani zbraň. Měl za sebou jen 3 týdenní výcvik a už ho poslali na hranice. Když jsem ho potkala na noční směně a byl ke mně přiřazen, odmítla jsem ho z důvodu, že u sebe neměl žádnou zbraň. Nikdy nevíš, komu hrábne a chceš mít jistotu, že ti někdo pokryje záda. Takových nezkušených tam bylo bohužel plno.“ (Martin 12.5. 2022).

Policisté ze základní odborné přípravy pomáhali na hranicích z důvodu personálního nedostatku. Do služby byli povoláni i policisté, kteří pracovali celý život v kanceláři. Jeden z nich o tom vypovídá následovně: *„Noví a mladí policisté jsou akční a chtějí něco zažít, policisté se službou 30 let už chtějí mít klid“* (Boris 20.4. 2022). Pro informanta s dlouholetou praxí bylo těžké se adaptovat na nové prostředí oproti mladým nováčkům.

2.3 Výpomoc v nemocnicích

V této podkapitole se věnuji IZS při nasazení v nemocnicích napříč Českou republikou v průběhu trvání pandemie COVID-19. Text obsahuje rozhovory hasičů, policistů a vojáků, kteří vypomáhali přetíženému nemocničnímu personálu. V České republice byly nemocnice přetížené v důsledku pandemie COVID-19 od podzimu 2020 až do začátku roku 2021. Toto období bylo charakterizováno velkým nárůstem počtu nakažených a hospitalizovaných pacientů. Situace byla zvláště kritická v období od října 2020 do ledna 2021, kdy byla na mnoha místech v ČR vyčerpána kapacita lůžek na jednotkách intenzivní péče (JIP) a musely být zřizovány provizorní lůžkové kapacity. V tomto období také docházelo k přesunu pacientů mezi nemocnicemi, aby jim bylo možné poskytnout potřebnou léčbu. Situace se postupně zlepšovala s příchodem jara 2021 díky opatřením, jako jsou lockdowny, omezení veřejného života a masové očkování (vlada.cz 2022).

Během pandemie COVID-19 hráli policisté společně s vojáky a hasiči významnou roli při pomoci v nemocnicích a dalších zdravotnických zařízeních. Mezi jejich úkoly patřilo například zajištění bezpečnosti a ochrany nemocnic, pomáhání s převozem pacientů, poskytování dopravy a koordinace nákladních aut s lékařským materiálem, dodávání potřebného vybavení a materiálů, jako jsou ochranné masky, rukavice a dezinfekce, a v některých případech dokonce pomáhali s testováním na COVID-19. Policisté také pomáhali s prosazováním přísných opatření a nařízení k omezení šíření viru. V první vlně pandemie například spolupracovali s armádou při vybudování mobilních polních nemocnic a pomáhali s dozorem nad dodržováním karanténních opatření. Kromě toho čeští policisté zajišťovali

bezpečnost a ochranu během očkování. V prvních fázích očkování pomáhali s organizací a zajištěním bezpečnosti očkovačích center a pomáhali s koordinací a kontrolou během očkování. Policisté také spolupracovali s občany, aby zajistili dodržování nařízení, jako bylo nošení roušek a dodržování sociálního distancování. Pomáhali s prosazováním opatření a měli za úkol zajišťovat, aby občané dodržovali karanténní opatření, zejména při návratu z rizikových zemí. Policisté sehráli významnou roli při boji proti pandemii COVID-19 a jejich práce a angažovanost byly klíčové pro zvládnutí této situace v České republice. Role policistů během pandemie COVID-19 se postupně měnila v závislosti na situaci v dané lokalitě a na potřebách a požadavcích zdravotnických zařízení a orgánů veřejné správy (policie.cz 2021).

Dobrovolníci z řad policistů, hasičů, studentů a vojáků pomáhali v nemocnicích s nedostatkem zdravotnického personálu. Moji informanti z řad policie zejména pomáhali v administrativě a řídili sanitku. „Aktuálně máme osmnáct policistů jako dobrovolníky, kteří jsou uvolněni z práce. Osm jezdí jako řidiči sanitek, deset je v administrativě. Sedm hasičů nám zase pomáhá na stěrových místech a patnáct vojáků z Vyškova je na covidových jednotkách“ (Špičková 2021).

Moji informanti od policie zejména vypomáhali na covidových odděleních a řídili sanitku. Jeden z informantů poskytoval pomoc v nemocnici nepřetržitě čtrnáct dní v lednu roku 2021, kdy byla situace nejkritičtější a nemocnice byly přeplněné. První čtyři dny byl na covidovém oddělení, kde pomáhal zdravotnickému personálu především s manipulací s pacienty a jejich hygienou. „*V tu dobu nebyly k dispozici respirátory, a tak jsme museli mít nasazené dvě roušky a ještě plastový štít, rukavice a ochranný oblek. Nebylo to nic příjemného*“ (Honza 24. 1. 2023) vzpomíná jeden informant na svoji službu. Poté se vypomáhal deset dnů na necovidovém oddělení, kde nebyla tak přísná pandemická opatření a nosil se pouze respirátor. Respondenty překvapil fakt, že byl nárok pouze na jeden respirátor na tři dny, vzhledem k jejich nedostatku. „*Každý týden se dělali všem pacientům testy na covid a vždycky tam byli minimálně tři, co covid měli, ale už se neměli kam dávat, tak se to neřešilo...takže paradoxně jsem byl covidu víc vystavený na necovidovém oddělení jak na tom covidovém*“ (Jindřich 28. 3. 2022). Policisté byli rozděleni na dvě pracovní skupiny. Práce byla časově náročná, jelikož se pracovalo v nepřetržitém režimu. Jeden den se pracovalo osm hodin a druhý den dvanáct hodin po dobu čtrnácti dní.

Práce začínala brzy ráno. V sedm hodin už musela být směna připravena na svých odděleních, kde se prováděla ranní hygiena pacientů. Ta se skládala z mytí pacientů a výměny

lůžkovin. Poté se měřil tlak, dělala se různá vyšetření a probíhala vizita doktorů. Následně byla snídaně a krmili se pacienti, kteří toho nebyli schopni sami. „*V průběhu dne se podávaly prášky a neustále se povlíkaly postele, jelikož se vždycky někdo posral*“ (Petr 24.1.2023).

Za zmínku stojí odpověď jednoho z informantů na otázku, zda ho psychicky poznamenala práce v nemocnici „*Ne, naopak já říkám všude, že to bylo nejlepších 14 dní v armádě, protože jsem konečně pomáhal a byl reálně nasazený*“ (Karel 24. 1. 2023).

2.4 Motivace vstupu k PČR

Motivace pro vstup do Policie České republiky je rozdílná u každého jednotlivce a je ovlivněna mnoha faktory. Někteří lidé vstupují k policii z důvodu stabilního zaměstnání s jistotou doručení výplaty na účet první týden v měsíci. To se projevilo jako velká výhoda zejména v průběhu trvání pandemie COVID-19, kdy jistota zaměstnání a doručení výplaty včas nebylo samozřejmostí ve veřejném sektoru. Policie může být také skvělou příležitostí pro seberozvoj pomocí nejrůznějších přeškolení a získávání nových dovedností. Někteří lidé jsou motivováni ke vstupu k policii, protože mají silný smysl pro spravedlnost a férovost. Člověk se aktivně zapojí do týmové spolupráce, zlepší se v komunikaci a naučí se řešit konflikty. Je důležité si uvědomit, že práce policie je náročná a vyžaduje velkou zodpovědnost. Další motivací ke vstupu k policii je rodinná tradice. „*U nás v rodině je práce u police dlouholetou tradicí. Už od malička mě rodiče podporovali a poslali mě studovat policejní akademii do Prahy*“ (David 22.3.2023).

Na rozdíl od armády je u policie větší pravděpodobnost získání pracovní smlouvy na dobu neurčitou. Tuto skutečnost vnímají mí informanti jako největší benefit při práci u Policie České republiky. „*Nechtěl bych žít s pocitem, že mi za půl roku smlouvu neprodlouží a neměl bych jak splácet hypotéku. Navíc pocít, že někomu pomůžu, je k nezaplacení.*“ (Martin 18.3.2022).

Za nasazení v nemocnicích a na hranicích dostali státní zaměstnanci peněžitou odměnu. Ta se však znatelně lišila napříč zaměstnáním. Policisté dostali k platu od osmi do deseti tisíc korun v závislosti na odpracovaných hodinách. Odměna se vyplatila jednorázově za celý rok. Oproti tomu vojáci a hasiči dostali zhruba čtyřicet tisíc. Opět v závislosti na počtu nasazených dní. Informanti od Policie České republiky vyjádřili nespokojenost s velkým rozdílem vyplacených odměn mezi policisty a jinými složkami. Policista vypovídá: „*Vojáci mají*

v základním platu mnohem více než my policisté. Dostávají příspěvek na bydlení, náhradu na cestování, stabilizační příspěvky. V součtu mají o deset tisíc větší výplatu, a ještě dostanou čtyřicet tisíc na odměnách a my jen osm tisíc“ (Boris 21.1.2023). „Každý má možnost si zvolit, kde bude pracovat, ale kdyby se každý rozhodoval podle peněz, tak u policistů nikdo nezůstane. (Jindřich 22.1.2023). Informanti se shodli na závěru, že plat vojáků je velice nadhodnocený a mělo by se přidat policistům a hasičům. „Uklízečky dostaly odměnu zhruba ve výši třiceti tisíc korun“ (Martina 10.2.2023). Uklízečky ve zdravotnictví dostaly vyšší odměnu než policisté. Toto zjištění policistům nezlepšilo jejich psychické rozpoložení ohledně přerozdělování odměn.

Jeden informant z řad Armády České republiky říká: „Vadilo mi, že se daly státní peníze na odměnách někomu, kdo je tady od toho, aby v krizi pomáhal. Pochopil bych odměnu v podobě pár tisíc, ale čtyřicet tisíc se mi zdá jako plýtvání peněz. Hlavně je to nedůstojné k pracovníkům ve zdravotnictví, kteří to dělají celý život, nehledě na covid.“ (Karel 20.2.2022).

2.5 Celodenní služba policisty

Kapitola reflektuje typický pracovní den policisty na obvodním oddělení v Plzeňském kraji v průběhu trvání pandemie. Policejní útvary jsou specializované organizační jednotky policie, které mají za úkol zajišťovat specifické úkoly v rámci ochrany bezpečnosti a pořádku. V České republice existuje řada různých policejních útvarů, které se liší svými specializacemi a pravomocemi. Já si pro popsání celodenní služby policisty v době covidové vybral příslušníky zařazené na obvodních odděleních. Obvodní oddělení Policie České republiky je základní útvar policie, který je umístěn přímo v obcích a městských částech. Jsou to tedy policisté, kteří pracují nejbližší občanům a mají na starosti ochranu bezpečnosti a pořádku v daném obvodu. Musí mít široké spektrum znalostí s perfektním povědomím o zákonech a předpisech. „Tvoříme základní kámen policie, na kterém jsou zbylé policejní složky závislé, jelikož veškerá dokumentace a první kontakt s občany začíná právě u nás“ (Martin 27.1. 2023). V této části bych rád poukázal na náročnost práce policisty při plnění celodenní služby.

Každé obvodní oddělení má na starost svůj okres, kde vykonává svoji službu. Pro lepší představu se může jednat například o menší město společně s přilehlými vesnicemi. Obvodní oddělení ve velkých městech mají na starost pouze část města. Na obvodním oddělení jsou směny dlouhé dvacet čtyři hodin, přičemž směna začíná a končí o půl osmé. Na začátku

směny si policisté předají informace od směny předešlé. Případy a resty, které se nestihly dodělat, musí následná směna dořešit prioritně. Tato situace může nastat z důvodů většího vytížení policistů, hlavně o víkendech, kdy je zpravidla více výjezdů a hlášení kvůli otevřeným barům a klubům. První tři hodiny se pracuje na spisech. Spis je soubor dokumentů týkajících se trestného činu, nebo přestupku. V praxi to vypadá tak, že se oznamovatel zastaví na oddělení, kde s ním policista sepíše daný protokol, anebo ho může sepsat i policista přímo v terénu.

Každý policista dostane svoje spisy, za které zodpovídá. Čas na dořešení spisu je třicet dní u přestupků a dva měsíce u trestných činů. Dané lhůty se nesmějí překročit ani o hodinu. Poté se provádí hlídka na území daného okresu a dohlíží se na veřejný pořádek. Ve sledovaném dni, který mi respondent popisoval došlo k protiprávnímu jednání hned při kontrole prvního vozu. Řidič měl pozitivní test na přítomnost návykových a psychotropních látek v těle. Při odmítnutí podrobení se orientačnímu testu se k osobě přistupuje jako by byla automaticky pozitivní. Tyto testy mohou být vadné, a proto je možnost provést druhý test. Opakovaný test se nedělá klasickým výtěrem z pusy, ale z potu v podpažní jamce, či čela. Test ukáže pozitivní výsledek na THC, amfetaminy a opiáty. Nejběžnějším druhem opiátu je heroin, u amfetaminů pervitin. Test funguje na bázi vyobrazení kontrolních čárek, které se zobrazí po stisknutí gumové plochy na těle testu. To zapříčiní reakci vzorku s reaktantem a modré kontrolní čárky se v případě pozitivního výsledku zbarví na červené. Můj informant zachytil během pouhých tří dnů sedm deliktů v podobě zákazu řízení a pozitivních testů na drogy.

Poté policisté řešili vykradenou kolárnu a odcizení několika kol. V tomto případě se provedla fotodokumentace a sepsal se spis. Při známce násilného vniknutí se zavolá technik a kriminalistický výjezd k ohledání místa. Informant k tomu dodal, že *„každý dneska má rukavice a kuklu, tak je téměř nemožné najít na místě nějaké důkazy. Bohužel se většina těchto vloupání nedokáže prokázat, jelikož chybí dostatek důkazů“* (Žaneta 2.2.2023). Tento proces vyšetřování se může zdát ze začátku jako rychlá záležitost, opak je ale pravdou. Zasahující policisté čekají na technika v některých případech až dvě hodiny a další dvě hodiny, než technik dokončí svou práci. Policista je po celou dobu vyšetřování na místě a pak se vše sepíše na policejním oddělení.

Po práci na spisech se vyjelo opět preventivně ven z důvodu většího výskytu deliktů ve večerních hodinách v konkrétních lokalitách. Tato problémová místa mohou být bary, noční kluby, autobusová nádraží a zejména parky. Kvůli tomu, že byl víkend, se jezdilo k blízkosti barů a klubů, kde se pohybovalo mnoho lidí v podnapilém stavu. Ti většinou chodí do vozovky,

kde je riziko kolize s projíždějícími auty. Ten večer dostali oznámení o hromadné bitce před jedním barem. Po příjezdu už byl klid, jak to většinou bývá, protože samotné fyzické napadení trvá od pár sekund do několik minut. Pak nastává vytěžovací část, kdy se musí zajistit svědkové a opět vše sepsat. V závěru směny se popojíždí preventivně po okrese a od půl páté do půl osmé se tráví čas na oddělení, kde se opět policisté věnují spisům a jsou v pohotovosti na případné hlášení.

*„Během 24hodin jsem měl jen jeden párek v rohlíku z benziny a 1,5l vody“ (Martin 18.10.2022). Během služby jsou sice přestávky dané, ale při hlášení se musí vyjet. Když je oznámení za oznámením, tak se najíst nedá. Další příklad *„Hlášení o napadení osoby přišlo v moment, kdy nám číšník donesl oběd. Museli jsme ihned odjet. Po návratu do hospody nám byl oběd ohřát a znovu vydán. Po druhém soustu zaznělo opět hlášení a vše se opakovalo. Hospodský nám napotřetí jídlo vydal a ze soucitu jsme nic neplatili“ (Boris 18.10.2022). I takhle vypadá všední situace, se kterou se policisté museli umět vypořádat. Obědová pauza v této profesi není samozřejmostí.**

2.6 Změna protiprávního chování způsobené pandemií

Během pandemie COVID-19 došlo k několika změnám v oblasti kriminality a kriminálního chování. Zatímco některé typy trestné činnosti klesly, jiné naopak vzrostly. Mezi kriminalitu, která klesla, patří například krádeže v obchodech, vloupání a jiné majetkové trestné činy. To bylo způsobeno tím, že mnoho obchodů bylo uzavřeno nebo omezeno a lidé strávili více času doma, což snížilo počet příležitostí pro takové trestné činy. Na druhé straně došlo k nárůstu domácího násilí, zejména vůči ženám a dětem, když mnoho lidí bylo nuceno zůstat doma kvůli karanténě a opatřením k omezení šíření viru. Dále došlo k nárůstu podvodů, zvláště online, protože se mnoho lidí více spoléhalo na nákupy a komunikaci přes internet. Také se objevila nová forma kriminality spojená s pandemií, jako jsou například podvody s prodejem falešných léků na covid nebo prodejem ochranných pomůcek za přemrštěné ceny.

Jedna z velkých změn spočívala v častém udávání občanů navzájem, čímž se zahlcovala linka sto padesát osm. *„Soused šel do lesa v zákazu vycházení, který byl čtyři sta metrů od baráku a soused, který ho zná padesát let, ho udal, protože překročil stanovený limit o sto metrů. Připadala jsem si jako za komunistů, kdy na sebe každý bonzoval“ (Žaneta 10.11.2022).*

Další velkou změnou byly uzavírky okresů. „Práce spočívala v zastavování aut a ptaní se, kam jedou a proč tam jedou. Možná to nějaký smysl mělo, ale my jsme ho tam teda neviděli. Z práce jsme byli akorát psychicky vydeptáni“ (David 10.11.2022). Další změna, která nejvíce zasáhla do každodenního života policisty, byla výpomoc na hranicích a v nemocnicích, kterým se věnuji v podkapitolách.

Největší rozdíl mezi službou v průběhu pandemie a službou před ní byl hlavně v odlišnosti řešení přestupků a správních deliktů. „Přestupky patří společně s tzv. jinými správními delikty do kategorie správních deliktů. Zatímco přestupek může spáchat jen fyzická osoba (člověk), tak jiných správních deliktů se mohou dopustit i osoby právnické (například obchodní společnosti, školy atd.)“ (Candigliota 2010:14). Další velkou změnou byl nový vzorec kriminálního a delikventního chování. V době před covidem se jezdilo na řešení problémů způsobených lidmi pod vlivem alkoholu pohybujících se na náměstích či hlavních nádražích. Vloupání, přepadení, dopravní nehody. Naopak při covidu se začalo jezdit většinou na vzájemné udávání sousedů. Nejčastější udávání se týkalo zakázaným pořádáním oslav, grilování na zahrádkách, rušení nočního klidu a porušení zákazu provozu barů a hospod. Rapidně se zvýšil počet domácího násilí a sebevražd. Z tabulky, kterou vydala Policie České republiky, lze vyčíst, že se v roce 2022 odehrálo více jak dvojnásobný počet domácího násilí oproti roku 2021.

	2021	2022
KRPA - Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy	102	219
KRPB - Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje	83	172
KRPC - Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje	25	59
KRPE - Krajské ředitelství policie Pardubického kraje	21	50
KRPH - Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje	33	69
KRPJ - Krajské ředitelství policie kraje Vysočina	29	75
KRPK - Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje	24	53
KRPL - Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	45	75
KRPM - Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje	36	124
KRPP - Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje	16	34
KRPS - Krajské ředitelství policie Středočeského kraje	34	70
KRPT - Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje	62	131
KRPU - Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje	73	205
KRPZ - Krajské ředitelství policie Zlínského kraje	33	82
Σ	616	1 418

Obrázek č. 1: Statistika domácího násilí Zdroj: policie.cz

3 Dopady covidu na policisty ve společenském životě

Během pandemie museli policisté řešit nové a složité výzvy, jako byla karanténní opatření, dodržování zákazu shromažďování a další bezpečnostní opatření. To způsobilo zvýšené pracovní nároky a mnoho policistů muselo pracovat více hodin a ve větším stresu než obvykle. Kvůli omezeným možnostem setkávání se s rodinou a přáteli se mnoho policistů cítilo izolovaně a mělo problémy se zachováním rovnováhy mezi prací a osobním životem. Tato kapitola se zabývá psychickou náročností ve výkonu služby, ale i v mimopracovním životě v průběhu pandemie COVID-19.

3.1 Vztahy

V době pandemie COVID-19 docházelo ke zhoršení vztahů u mnoha lidí v České republice. Omezení pohybu, uzavření škol a pracovišť, ekonomická nejistota a obavy z infekce vedly k nárůstu stresu a napětí ve vztazích. Lidé byli nuceni trávit spolu více času než obvykle, což mohlo vést k zvyšování konfliktů. Kromě toho některé rodiny čelily finančním potížím, což mohlo také vést k zvýšenému stresu a napětí v rodinných vztazích. V období pandemie bylo rovněž náročnější nalézt vhodné způsoby k relaxaci a odpočinku, jelikož bylo mnoho zařízení k těmto účelům uzavřeno z důvodu restrikcí. Tento fakt mohl také vést ke zhoršení vztahů. Nicméně, je důležité si uvědomit, že situace se lišila od člověka k člověku a někteří lidé mohli naopak najít v této obtížné době novou sílu a podporu v jejich vztazích (Skácel 2022).

„Když manžel přišel po celodenní směně domů, zmohl se tak akorát na sprchu a šel rovnou spát. Nejtěžší zkouškou pro náš vztah bylo sociální odloučení. Díky navýšení hodin v práci jsme na sebe neměli tolik času“ (Žaneta 8.11.2022). Partnerský život byl náročnější, kvůli dlouhým směnám a při volnu byli policisté vyčerpaní z psychicky náročné práce.

Velké odloučení zažívali policisté s rodinou. V tomto případě se jedná o výpověď svobodného a bezdětného informanta. *„Byl jsem zvyklý navštěvovat rodinu každý týden, v pandemii jsem si to mohl dovolit pouze jednou do měsíce“ (Jindřich 4.2.2023).* Informanti se díky značně omezenému osobnímu volnu museli často rozhodovat, koho si vůbec mohou dovolit navštívit. To vedlo k hádkám a nedorozuměním. Mnohdy byli v situacích, kdy se museli rozhodnout, komu dají přednost. Rozhodovali se mezi návštěvou rodiny, partnera či přátel.

V takových případech většinou vyhrála rodina nad ostatními, což mělo za následek úbytek přátel a u jednoho z mých informantů dokonce rozchod s partnerem.

3.2 Psychická náročnost

O jednom z nejnáročnějších pracovních dnů vypovídá můj informant Martin. *„Na policejní stanici se rozmohl covid a z dvaceti členů se pouze čtyři nenakazili. Táhli jsme celé oddělení pouze ve čtyřech a měli šest celodenních směn za sebou, ve smyslu dvaceti čtyř hodin práce a dvaceti čtyř hodin volna po dobu čtrnácti dní“* (Martin 12.4.2022). Aby se udržel provoz obvodního oddělení, policisté se rozdělili do dvou týmů po dvou.

Jelikož byli policisté dennodenně vystavováni vysokému riziku nákazy COVID-19, nebylo překvapením, že mnoho z nich bylo pozitivních. Tato skutečnost byla právě jednou z nejnáročnějších výzev pro policisty, a to z prostého důvodu. Bylo nutné doplnit služební stav za policisty v karanténě, aby měl kdo vykonávat službu policisty. Mnoho policistů si nechtělo brát dobrovolně směny navíc, zvláště když nebyly placené. *„V takovém případě se musela rychle najít náhrada stylem volno nevolno, jdeš tam. U policie musíš být flexibilní a s volnem se moc nepočítalo. Nedalo se nic pořádně plánovat“* (Boris 10.12.2022).

Velká psychická náročnost se projevila při hlídání hranic, kde se projevovala nervozita u řidičů. Ti občas nadávali a měli nevhodné připomínky ke sborům na hranicích. *„Poslouchat dvě hodiny, že se za mě rodina stydí a snášet jiné urážky, nebylo nic příjemného. Chtěla bych, ale zmínit, že většina řidičů byla vstřícných, ale bohužel se našli i ti, co si na nás vybíjeli zlost“* (Žaneta 12.2.2023).

Role genderu byla při výkonu práce znát. Někteří občané nebrali dle slov mých informantů ženy v uniformě, tak vážně. *„Několikrát jsem se setkala na hranicích s nevhodným chováním k mé osobě, v podobě nevhodných vtipů a sexistických komentářů. V ten moment přišel kolega s dvěma metry a jen svojí přítomností situaci zklidnil“* (Žaneta 15.1.2023).

3.2.1 Nepředvídatelné situace

V této podkapitole bych chtěl poukázat na to, do jakých situací se může policista dostat a s čím se může setkat při výkonu služby v průběhu trvání pandemie. Text dále obsahuje rozhovory hasičů a vojáků, kteří vyprávějí své zážitky z nasazení v nemocnicích.

Jeden z emotivních zážitků se odehrál jednomu z informantů hned na první směně u policie. „*Na mé první směně u policie jsme měli výjezd ke srážce člověka s vlakem. Při pátrání po osobě jsem v kolejišti do něčeho šlápl, rozsvítil jsem baterku a stál jsem v části lidského těla*“ (Martin 8.1.2023). Z vyšetřování se zjistilo, že osmnáctiletá holka byla po čerstvém rozchodu, řešila situaci požitím alkoholu a následným skočení pod vlak. „*Celý trup byl zabalený do sebe jako balík. Sto sedmdesát centimetrová holka byla zabalená do čtyřiceti centimetrů. Po nárazu se našel telefon, na kterém měla fotku se svým bývalým přítelem. Ten sloužil jako důkazní materiál. Nejhorší část přišla, když ji mamka pohřešovala po tom, co nepřišla na noční do práce, kde s ní pracovala. Byl jsem tou osobou, která jí musela říct, že se její dcera už nevrátí*“ (Martin 8.1.2023).

Dalším z mnoha příkladů náročnosti práce policistů a dalších složek integrovaného záchranného systému byla v nemocnicích, kde vypomáhali v průběhu pandemie. „*Nejhorší zážitek z nemocnice byl asi, když tam přišla dcera a manželka jednoho pacienta, že se s ním chtějí rozloučit a brečeli mi tam u dveří. Dokonce nám i přinesli kafe a sladkosti. Šel jsem tedy požádat staniční sestru, zda by tam nemohli aspoň na chvíli přijít a rozloučit se, a ona je tam prostě nepustila*“ (Karel 12.4.2022). Důvodem byl zákaz kvůli covidu, aby se dotyční nenakazili. Další emotivní zážitek od informanta zní: „*třídili jsme věci po mrtvých a našel jsem tam dopis od vnučky s obrázkem, kde bylo psáno: Dědečku, už se na tebe moc těším a těším se až spolu oslavíme Vánoce*“ (Petr 15.11.2022). Na dotyčného informanta neměly dané události velký vliv, jelikož už přišel s podobnými událostmi do styku v minulosti. Vypověděl však, že na mnoho dobrovolníků a příslušníků vypomáhajících v nemocnicích to mělo značný psychický dopad a vyrovnávali se s tím delší dobu.

Poslední příkladem, kterým byl pro mnoho příslušníků na denním pořádku, byla výpomoc na jednotce intenzivní péče (JIP). Mimo výpomoc zdravotnickému personálu při manipulaci s pacienty, byli totiž využíváni na odklizení mrtvol. V praxi bylo úmrtí na následky COVID-19 každodenní záležitostí (Sak 2018:51). Informanti tak vkládali těla zesnulých do plastových pytlů a následně je převáželi do chladících boxů, kde se o ně později postaral koroner.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo nahlédnout do každodenního života policistů v době covidové a reflektovat, jak se tato každodennost proměnila v době epidemie koronaviru. Celý výzkum probíhal na území České republiky. Celkem jsem vedl rozhovory s dvanácti informanty. Přesný počet rozhovorů není uveden, jelikož jsem každého informanta kontaktoval několikrát v průběhu psaní této bakalářské práce k získání aktuálních informací.

Samotný výzkum probíhal v průběhu třinácti měsíců, a to od ledna roku 2022 do února roku 2023. Nejdůležitější metodou sběru dat, kterou jsem použil, byly polostrukturované rozhovory s informanty z integrovaného záchranného systému. Kromě rozhovorů bylo velice důležité se účastnit každodenních aktivit informantů. Díky tomu jsem snadněji vžil do jejich situace a získal jejich důvěru. To vedlo k získání přístupu k lepším informacím a mohl jsem danou problematiku prozkoumat hlouběji. Posbíraná data z rozhovorů jsem opíral o nastudovanou literaturu. Uskutečněné rozhovory a použitou literaturu jsem ověřoval z vícero zdrojů. Je však důležité zdůraznit, že jsem dělal výzkum pouze u specifické části policejního sboru. Každý kraj, okres a jednotlivé útvary se řídily svými vlastními pravidly. Musíme tedy podotknout, že na každém policejním útvaru panovala jedinečná každodenní rutina, vyhovující danému oddělení. Každodenní rutina se měnila v závislosti na situaci v dané lokalitě a na potřebách a požadavcích zdravotnických zařízení a orgánů veřejné správy.

Hlavní útvar, který jsem si pro svou bakalářskou práci vytypoval, je obvodní oddělení v Plzeňském kraji. Co se týče výzkumných otázek, jako první otázku jsem si vybral: jak se změnila každodenní rutina povolání policisty v době covidové? Z mého výzkumu je patrné, že se změnila radikálním způsobem. Jednou z hlavních příčin změn bylo nasazení příslušníků policie České republiky na hranicích, hlídání okrsků, pomoc v nemocnicích a covidových center. Kromě změny místa působení příslušníků došlo také ke změně v jejich časovém harmonogramu. Směny původně trvající dvanáct hodin nyní trvaly hodin šestnáct. Dalším důvodem změny časového harmonogramu byl nedostatek příslušníků policejního sboru, který byl mimo jiné zapříčiněn vysokým počtem nakažených policistů covidem. V takovém případě se musela rychle najít náhrada. Mnoho policistů se dobrovolně nehlásilo na obsazení volných směn. Z toho důvodu museli nadřízení redistribuovat směny rozkazovacím způsobem.

Jako druhou výzkumnou otázku jsem si vybral: Změnily se rodinné a partnerské vztahy policistům v době covidové? Jednou z výzev, s níž se informanti vypořádávali, bylo sociální

odloučení. Byli nuceni snižovat počet kontaktů s ostatními lidmi, což vedlo ke zhoršení rodinných vztahů a přátelství. Informanti se museli rozhodnout, s kým budou trávit svůj velice omezený čas z důvodu nedostatku volna. To vedlo k hádkám a nedorozuměním mezi nejbližšími. Někteří lidé se dokonce rozhodli ukončit vztahy s partnery nebo přáteli kvůli neshodám ohledně omezení a způsobu života v době pandemie. Dlouhé směny a vysoká míra psychické námahy brala policistům značnou míru energie, což vedlo k napětí v rodinných a partnerských vztazích. I když vztahy byly v době pandemie pod větším tlakem, neznamená to, že se všechny vztahy zhoršily. Někteří policisté si uvědomili, jakou podporu jim poskytuje jejich partner.

Jako třetí a poslední výzkumnou otázku jsem si vybral: Došlo k úbytku přátel kvůli vykonávání služby policisty v době covidové? Respondenti potvrdili nátlak a ostrakizaci ze strany společnosti na začátku vymáhání protipandemických opatření. Ze začátku se policisté nesečkali s velkým obdivem u některých přátel, avšak postupem času se situace zlepšila. Kvůli omezeným možnostem setkávání se s rodinou a přáteli se mnoho policistů cítilo izolovaně a mělo problémy se zachováním rovnováhy mezi prací a osobním životem. Z toho důvodu se přetrhaly přátelské vazby, ale k úbytku přátel docházelo spíše ojediněle. Odpovědi, jež jsem získal mě velice překvapily, neboť jsem predikoval pravý opak a očekával jsem vyšší počet rozpadů již existujících přátelských vztahů z důvodu pronikání extremistických nálad ze strany většinové společnosti.

„Extremismus je v současné době velmi často diskutovaným problémem, jemuž se dostává mnoho pozornosti ze strany médií, obyvatelstva a především odborné veřejnosti“ (Vegrichtová 2013:11). Někteří příznivci extremistických ideologií, zejména pravicoví radikálové, protestovali proti vládním opatřením v souvislosti s omezením šíření pandemie a omezením osobní svobody. Tyto protesty někdy vyústily v násilí a nepokoje, zejména na jaře a v létě roku 2020. Je však důležité zdůraznit, že extremismus není omezen pouze na pandemii a v České republice se jedná o dlouhodobý problém, který se týká různých ideologií a oblastí společenského života (iRozhlas 2022). „*Většinová společnost je klidná a mlčí, ale ta menšina je tak hlasitá a jsou tak vidět, že nabývá dojmu, že jich je hodně. Nemyslím si tedy, že policie by byla nenáviděná ve společnosti, ale spíše ti, co policii nenávidí, jsou nejvíce vidět*“ (David 22.2.2023).

Bakalářská práce byla napsána na jaře roku 2023 a domnívám se, že v současné době se situace již zklidnila. Díky vysokému procentu proočkovanosti obyvatelstva se situace daří

udržet pod kontrolou a počet nových případů se již snižuje. Aktuálně v České republice už neprobíhá pandemie COVID-19. Coronavirus už je definován a popsán, a proto se zařadil do skupin běžných virových onemocnění, a proto již není pro naši společnost hlavním tématem. Policie společně s hasiči, vojáky a celní správou již nevypomáhají na hranicích, či v nemocnicích a jejich každodenní život se tak vrátil do doby před vypuknutím pandemie.

Závěrem bych chtěl říci, že díky hlubšímu nahlédnutí do každodenního života policistů a ostatních složek IZS, které mi výzkum umožnil, na ně nahlížím ještě s větším respektem. Chtěl bych poděkovat příslušníkům policie, armády, celní správy, hasičského záchranného sboru a zdravotníkům za jejich službu státu a společnosti.

Literatura:

1. Candigliota, Z., K. Foukalová, J. Kopal 2010. Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích. Brno: Liga lidských práv.
2. Hendl, J., 2005. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace, Praha: Portál.
3. Hrinko, M. 2020. Pořádková činnost policie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
4. Kupka, P. 2017. Násilí, podvody a každodennost: jak zkoumat organizovaný zločin?. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury.
5. Nichols, B. 2010. Úvod do dokumentárního filmu. Praha: Akademie múzických umění.
6. Novotná, H., Špaček, O. & Šťovíčková, M. eds., 2019. Metody výzkumu ve společenských vědách, Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.
7. Sak, P. 2018. Úvod do teorie bezpečnosti: nekonvenční pohledy na minulost, přítomnost a budoucnost lidstva. Praha: Nakladatelství Petrklíč.
8. Soukup, J., 2014. Motivační rozhovory v praxi, Praha: Portál.
9. Soukup, M. 2010. Vizuální antropologie: vznik, vývoj, milníky in Porybná, T., D. Čeněk (eds.), Vizuální antropologie – kultura žitá a viděná, 15-23. Praha: Pavel Mervart.
10. Vegrichtová, B. 2013. Extremismus a společnost. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
11. Zoubek, V., P. Bílek 2001. Lidská práva a policie: v kontextu právního státu. Praha: Policejní akademie České republiky.
12. zpravy.aktualne.cz 2022. History of COVID-19. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/casova-osa-covid/r~fd4c3f7e0ec511eb9d470cc47ab5f122/>
<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/fakta-velky-prehled-dva-roky-s-koronavirem-v-cesku-190958> [19.3.2023].
13. iRozhlas 2022. Napříč Českem protestovali odpůrci v očkování. Demonstrace byly bez větších incidentů. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/brno-pochod-demonstrace-protest-ockovani-koronavirus-chcipl-pes_2201081717_voj [15.2.2023].
14. Karel Helman 2020. Jak se „první vlna“ epidemie porovnává s druhou. A zaděláme si na třetí? Dostupné na adrese: https://www.idnes.cz/technet/veda/jarni-a-podzimni-vlny-covid.A201123_223337_veda_mla [16.2.2023].

15. mvcr.cz 2023. Koronavirus - informace MV. Dostupné na adrese: <https://www.mvcr.cz/clanek/coronavirus-informace-mv.aspx> [18.2.2023].
16. Mvcr.cz 2023. Orientace v GDPR. Dostupné na adrese: <https://www.mvcr.cz/gdpr/clanek/co-je-gdpr.aspx> [15.3.2023].
17. Policie.cz 2022. Vývoj registrované kriminality v roce 2022. Dostupné na adrese: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx> [24.2.2023].
18. Policie.cz. Povolání policista. Dostupné na adrese: <https://www.policie.cz/clanek/povolani-policista.aspx> [14.2.2023].
19. Seznam zprávy 2022. Velký přehled: Dva roky s koronavirem v Česku. Dostupné z: [19.3.2023].
20. Skácel 2022. Covid zhoršil mezilidské vztahy, sousedé se častěji hádají kvůli prkotinám. Dostupné na adrese: https://www.idnes.cz/zlin/zpravy/covid-karantena-vztahy-lide-sousedske-spory-koronavirus.A220119_646587_zlin-zpravy_ppr [10.3.2023].
21. Špičková Petra 2021. Policisté řídí sanitky, o pacienty budou pečovat i lázně. Nemocnicím dochází personál i kapacity. Dostupné na adrese: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3252942-policiste-ridi-sanitky-o-pacienty-budou-pecovat-i-lazne-nemocnicim> [18.2.2023].
22. VAŇKOVÁ, M. (2010): Výzkumník lapený: Úvahy k (a)symetrii vztahů mezi výzkumníkem a zkoumaným. Biograf (52-53): 46 odst. Dostupné na adrese: <http://www.biograf.org/clanky/clanek.php?clanek=5307> [12.2.2023].
23. Vláda české republiky 2020. Vládní usnesení související s bojem proti epidemii - rok 2020. Dostupné z <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/#brezen> [16.2.2023].
24. Zprávy aktuálně 2022. Šíření covidu doma a ve světě. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/covid-online/r~333d12148fff11ec8b18ac1f6b220ee8/> [2.3.2023].
25. Policie.cz 2021. V boji proti pandemii covidu 19 jsme bojovali na více frontách. Dostupné na adrese: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2022.aspx> [19.1.2023].

Seznam tabulek a obrázků

Obrázek č. 1: Policie.cz. Statistika domácího násilí 2021/2022. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/domaci-nasili-statistiky.aspx> [27. 3. 2023]